

Arkielämä

Asunto kotikunnassa

Vuokra-asunto

Kiintiöpakolaisena sinulla ja perheelläsi on oikeus saada kunnassasi vuokra-asunto. Vuokra-asunnon koko ja huoneiden määrä riippuu asukkaiden määrästä, mutta perusvarusteet vuokra-asunnoissa on yleensä samat. Vuokra-asunto on henkilökohtainen, eli jokaisessa asunnossa asuu vain yksi perhe.

Vuokra-asunnossa on useimmiten eteinen, keittiö, olohuone, makuuhuoneita, suihkuhuone ja WC.

Keittiön perusvarustukseen kuuluvat keittiön kaapistot, vesihana ja lavuaari astioiden pesuun, ja hella ja uuni ruoan valmistukseen. Lisäksi on jääkaappi, ja poikkeustapauksissa myös astianpesukone.

Makuuhuoneiden ja eteisen varustukseen kuuluvat yleensä kaapistot vaatteille ja muille säilytystavaroille. Suomalaisessa WC:ssä on WC-istuin ja lavuaari käsien pesua varten. Suihkuhuoneen varusteisiin kuuluvat suihku ja lattiaviemäri.

Asunnoissa on yleensä keskuslämmitys, joka pitää asunnot lämpimänä kylmällä säällä ja eri vuodenaikoina. Jokaisessa huoneessa on säädettävä lämpöpatteri. Lämpöpattereiden päälle ei tule laittaa mitään.

Vuokrasopimus

Yleensä vuokra-asunnon järjestää kunta, mutta joissain tapauksissa säätiö tai yksityinen vuokranantaja. Vuokranantaja ja vuokralainen allekirjoittavat kirjallisen vuokrasopimuksen, jossa määritellään vuokran summa ja vuokrausajan pituus. Vuokrasopimus sitoo molempia osapuolia noudattamaan sopimusta. Vuokra-asunnot vuokrataan yleensä kalustamattomana, ilman huonekaluja, joten voit sisustaa asuntosi sinulle ja perheellesi sopivimmalla tavalla.

Laskut

Asunnon vuokra maksetaan kuukausittain suorana tilinsiirtona vuokranantajalle. Vuokran maksamatta jättämisestä seuraa vuokra-asunnosta irtisanominen. Vuokran lisäksi peritään yleensä erillinen vesimaksu, jonka suuruus riippuu asunnossa asuvien lukumäärästä. Vesimaksu kattaa veden kohtuullisen käytön, ja runsaasta veden käytöstä laskutetaan erikseen lisämaksulla.

Vuokralaisen on itse myös tehtävä sähkösoopimus sähköntuottajan kanssa. Sähkölasku maksetaan joko kuukausittain tai neljä kertaa vuodessa tilinsiirtona sähköntuottajalle. Sähkölaskun määrä riippuu kotitalouden sähkönkulutuksesta. On tärkeää seurata sähkön ja veden kulutusta, sillä runsaasta kulutuksesta tulee lisälasku.

Järjestyssäännöt

Useimmiten kiintiöpakolainen ja hänen perheensä vuokraa asunnon kerrostalosta, joka kuuluu useiden asuntojen muodostamaan taloyhtiöön. Jokaisen taloyhtiön asukkaan tulee noudattaa taloyhtiön järjestyssääntöjä. Hiljaisuus talonyhtiössä ja huoneistoissa on klo 22-07.

Taloyhtiön pesutupaa käytetään vain ajanvarauksesta varattuina aikoina. Auto parkkeerataan parkkipaikalle. Lisäksi asukkaiden on huolehdittava ympäristön siisteydestä ja jätteiden lajittelusta. Naapurit valittavat järjestyssääntöjen rikkomisesta taloyhtiön isännöitsijälle.

Jätteet

Siisteyden ylläpito talonyhtiön alueella on jokaisen asukkaan velvollisuus. Kaikki jätteet ja roskapussit tulee viedä niille tarkoitettuihin roskalaatikkoihin. Jokaisen kerrostalon pihalla tai erillisessä jätehuoneessa on roskalaatikat, joihin talonyhtiön asukkaat tuovat jätteet. Useimmissa talonyhtiöissä on olemassa roskalaatikoita eri jätteille, joten asukkaiden tulee lajitella jätteet, jotta ne menevät oikeisiin roskalaatikkoihin. Yleensä on erilliset roskalaatikat papereille, pahveille ja biojätteille. Joissain taloyhtiöissä on laatikko myös lasi- ja metallimateriaaleille. Loput jätteet laitetaan sekajätelaatikkoon.

Asunnon huolto

Jokaisella talonyhtiöllä on oma huoltopalvelu, mihin otetaan yhteyttä mm. vesihanojen, viemärin ja lämmityslaitteiden korjaamiseksi. Jos havaitset esim. vesivuotovahingon asunnossa, sinun tulee välittömästi soittaa huoltoyhtiölle. Samoin vuokra-asunnossa tapahtuneista rikkoontumisista tulee tiedottaa asunnon vuokranantajaa. Vuokranantaja on velvollinen korjaamaan tai vaihtamaan vialliset laitteet kuten jääkaapin, hellan ja vesihanat. Jos vika johtuu käyttäjän virheestä, voit joutua maksamaan nämä itse.

Ostosten tekeminen ja liikkuminen kunnassa

Kauppa

Jokaisen suomalaisen kunnan keskustassa on yksi, useimmiten kaksikin, kauppa. Suomalaiset ostavat ruoka- ja muut taloustarvikkeet useimmiten isoista kaupoista ja tavarataloista. Tavaratalojen yhteydessä on myös vaate- ja kenkäliikkeitä. Tavaratalojen hinnoissa on myös eroja, mistä saat tietoa pidempään paikkakunnalla asuneilta.

Astuttaessa sisään kauppaan otetaan ostoskärry tai ostoskori, johon ostokset kerätään. Kaupassa on eri osastoja eri tuotteille. Vihannes- ja hedelmäosastolta kerätään itse tarvittava määrä vihanneksia tai hedelmiä muovi- tai paperipussiin. Vihannes- tai hedelmäpussi laitetaan puntariin, sen jälkeen painetaan tuotteen tuotenumeroa ja puntari tulostaa hinnan. Hintalappu laitetaan pussin kylkeen. Leivät valitaan itse leipäosastolta. Lihat ja kalat valitaan ja pyydetään myyjältä niille varatuilta erityistiskeiltä. Kaupassa voi olla myytävänä myös vaatteita ja kenkiä, joiden hinnat löytyvät tuotteista. Tavarat maksetaan kassalla joko käteisellä tai pankkikortilla. Suomalaisessa kaupassa ostokset pakataan kasseihin itse.

Keskisuurista paikkakunnista ja kaupungeista löytyy maahanmuuttajien omistamia ruokakauppoja, joista saa eri kulttuurien ruoan valmistukseen tarvittavia raaka-aineita, mausteita ja tarvikkeita. Mahdollisuus itselle tutun ruoan valmistamiseen ja nauttimiseen luo viihtyisyyttä elämään Suomessa. Kysy maahanmuuttajien ruokakaupoista kunnassasi ja lähikunnissa.

Monessa kaupassa on nykyisin myös postitoimisto, josta voi lähettää postia ja paketteja, ja josta voi noutaa kirjeitä ja paketteja. Keskisuurissa kunnissa ja kaupungeissa on myös erikseen oma postitoimisto.

Tori

Keskisuurissa kunnissa ja kaupungeissa on keskustassa tori, josta voi ostaa tuoreita vihanneksia, hedelmiä, marjoja sekä kalaa, ja viettää aikaa tuttavien seurassa kahvikupposen äärellä. Torit ovat auki keväästä syksyyn, ja talvella kylmän sään vuoksi suljettuina.

Kirpputori

Viime vuosien aikana käytettyjen tavaroiden myynti ja ostos on lisääntynyt valtavasti Suomessa. Kirpputoreilla on tarjolla runsaasti hyvänlaatuisia ja hyväkuntoisia vaatteita sekä lapsille että

aikuisille, kodintarvikkeita, huonekaluja ja lasten leluja edullisesti. Erityisesti vähän käytettyjä lasten vaatteita on tarjolla runsaasti. Tutustu paikkakuntasi kirpputoreihin ennen kuin sijoitat uusiin tuotteisiin. Ostamalla käytettyjä tuotteita säästät huomattavasti kotitalouden kustannuksissa.

Kännykkä

Suomessa suurin osa kansalaisista; lapset, nuoret, aikuiset ja vanhukset; käyttää matkapuhelinta. Voit joko ostaa sim-kortin ja ennalta maksettua (prepaid) puheaikaa paikallisesta R-kioskista, tai hankkia sim-kortin puhelinliittymäyritykseltä ja maksaa puhelinlaskun kuukausittain.

Pankkitili ja pankkikortti

Jokaisen aikuisen maahanmuuttajan on tarpeellista avata oma tili paikkakuntasi tai lähipaikkakunnan pankissa. Pankkitili anotaan kirjallisella anomuksella. Hakemuksen edellytyksenä on voimassaoleva passi, oleskelulupa ja kuntaan rekisteröityminen. Tilin avauduttua saat henkilökohtaisen pankkikortin, jolla saat rahaa pankkiautomaateista ja voit maksaa ostoksia kaupoissa. Pidä mielessäsi pankkikorttisi pin-koodi. Pin -koodi on 4-numeroinen luku, jonka saa tietoonsa pankin kautta.

Pankkiautomaatteja on jokaisessa keskustassa ja liikekeskuksessa. Pankkiautomaatista saa käteistä rahaa, euroja, joka on Suomen ja monen muun Euroopan maan valuutta. Pankkiautomaatti on pieni tietokone. Sitä voi käyttää ainoastaan pin -koodin avulla. Pin -koodi näppäillään automaattiin ja näin omalta tililtä voidaan nostaa rahaa. On tärkeä pitää hyvää huolta pin-koodista ja pankkikortista, etteivät ne häviä.

Suomessa maksetaan yleisemmin pankkikortilla. Liikkeissä on pieni kone, jonne pankkikortti laitetaan ja sen jälkeen näppäillään tuo pin -koodi. Ostossumma vähenee automaattisesti pankkitililtäsi. Mutta ostokset voi maksaa myös käteisellä.

Julkinen liikenne

Suomessa on melko paljon yksityisautoilua, mutta ihmiset kulkevat paljon myös julkisilla kulkuvälineillä. Julkisia paikallisen liikenteen kulkuvälineitä ovat paikallisbussit, paikallisjuna ja raitiovaunu. Pääkaupungissa on myös maanalainen juna eli metro. Pitkän matkan julkisia kulkuvälineitä ovat kaukolinjan bussit ja juna. Matkaaminen julkisilla kulkuvälineillä on yleensä edullisempaa kuin yksityisautoilu.

Bussi

Paikallisbusseja odotetaan liikennemerkeillä merkatuilla bussipysäkeillä, josta bussit pysähtyvät ottamaan matkustajia. Bussin tullessa näytetään merkkiä, että kuljettaja tietää pysähtyä. Useimmilla paikkakunnilla paikallisbussissa maksetaan bussikortilla, joka hankitaan ja johon ladataan rahaa etukäteen. Jos bussikorttia ei ole, maksetaan käteisellä.

Pitkämatkan bussit ottavat matkustajia kyytiin pitkän matkan bussien pysäkeiltä ja kunnan keskustan linja-autoasemalta. Hinta on pidemmällä matkoilla yleensä edullisempi, jos lipun on hankkinut etukäteen.

Juna

Suomessa toimii valtion rautatiet. Junat kulkevat laajasti eri puolille Suomea. Kaupungeissa on rautatieasemat. Junat pysähtyvät vain rautatieasemilla ja ainoastaan sieltä voi nousta junaan ja poistua junasta. Matkalippu ostetaan yleensä rautatieasemalta, mutta sen voi ostaa myös junasta, ja myös internetistä.

Polkupyöräily

Suomessa käytetään paljon polkupyöriä. Monet kulkevat koulu- ja työmatkansa polkupyörillä. Pyörät jätetään niille varattuihin paikkoihin. Polkupyörällä ajaessa on tärkeä noudattaa liikennesääntöjä ja käyttää pyöräilykypärää. Pyöräilijän on huomioitava kävelytiellä kävelevät ja suojateitä ylittävät ihmiset.

Tupakointi

Tupakointi kaikissa julkisissa tiloissa, lentoasemalla, rautatieasemalla, linja-autoasemalla, busseissa, junissa, lentokoneissa, kahviloissa, kouluissa, virastoissa, rappukäytävissä, kokouksissa ja muualla on lailla kielletty. Tupakointiin on julkisissa tiloissa järjestetty erilliset tupakkapaikat. Ne on näkyvästi merkitty. Tupakantumpit laitetaan niihin kuuluviin roska-astioihin.